

ORDEN
RETTFERD
FRED

Desember 1978
Nr. 10 - 27. årgang
Løssalg kr. 3,—

HEIL og SÆL vanskelig å utrydde

Nystartede «Anti-Nazistisk Front», som står på linje med den AKP(m-l) dominerte «Anti-Fascistiske komité», vil brenne gammelnorsk litteratur, historiske skuespill og eldre bildende kunst.

I et brev utsendt av organisasjonen leser vi at kunst og litteratur fra sagatiden frem til våre dager inneholder «farlige nazistiske motiver og inskripsjoner som landets høyrekrefter vil vite å dra nytte av».

Dette gjelder bl. a. den gamle hilsen Heil og Sæl, som vi fin-

ner i våre verdifulle kunst- og litteratursamlinger.

«Anti-Nazistisk Front» får neppe noen lett oppgave, men ingen ting forundrer oss lengere, og vi blir ikke forbauset om regjeringspartiet yter den nødvendige bistand ved bålbrenningen.

Bare i et gammelt verk som «Mariu Saga», skrevet ca. 1230, finnes hilsenen tre ganger, og i Njåls Saga forekommer f. eks. følgende hilsen: «Kom heill ok sæll, frændi,» i Olovius utgave fra 1772.

(Forts. side 2)

NORGE FØRST

De aller fleste nordmenn mener det samme som vi: Vår aller første plikt er å ta vare på dette folket og dette landet, og sørge for at vår egenart, våre tradisjoner og vår livsstil lever videre ut gjennom nye årtier og nye århundrer. Om ikke vi tar vare på Norge og det norske, så er det ingen andre som gjør det.

Å tenke på Norge, å tenke norsk, utelukker på ingen måte å engasjere seg i verdens felles problemer, å hjelpe til der vi har betingelser for det og ikke minst gi en hjelpende hånd når andre er i nød. Det er ikke fremmed for Ola Nordmann å være gene-

røs, ja, til og med storslagen. Men vårt fremste hensyn er å tenke på Norge først, å overveie hva som tjener vårt folk på kort og lengre sikt med det klare mål å gjøre Norge til et godt land å leve i for de generasjoner som kommer etter oss.

Man skulle tro at dette var greit, likefrem og anerkjent av alle. Men nei.

Det eksisterer en kamarilla i dette land som planmessig går inn for å få oss til å føle dårlig samvittighet og skyld dersom vi et øyeblikk våger å tenke på hva som tjener Norge best. Alt mulig skal gå foran hensynet til vårt

eget folk, enten det nå dreier seg om afrikanske «frigjøringsbevegelser», u-land i sin alminnelighet for ikke å snakke om innvandring til vårt land av svært fremmede folkeslag. Allerede det å ta opp til drøftelse hva som i disse spørsmål tjener vårt folk best, blir av disse folk stemplet som nærmest kriminelt. Å, de er så «idealistiske» i all sin «altruistiske» hellighet — som koster dem selv svært lite —, men de gjør vel i å legge seg dikterens ord på minnet: «Hvo ei kan bygge sitt eget hus, hva stort han bygger, det går i (Forts. side 6)

To «gode» justisministres samarbeide med tyskerne i Trondheim 1940

OM «CENTRALKOMITÉENS» PAPIRER SOM FORSVANT

De kommissariske statsråder som den 25. september 1940 ble innsatt av de tyske myndigheter, måtte i landets interesse ha et visst samarbeide med tyskerne. Krigen i Norge var da forlengst over med kapitulasjonsavtalen av 10. juni 1940. De statsråder som var medlemmer av NS ble alle straffet og noen av dem henrettet, mens de som ikke var medlemmer ble frikjent.

Allerede ved krigens begynnelse var det andre myndigheter som samarbeidet med tyskerne. Administrasjonsrådets virksomhet fra 15. juni til 25. september 1940 er velkjent. Mindre kjent er det at det i Trondheim den 16. april ble dannet en samarbeidskomite, Centralkomiteen. I dens møter deltok bl. a. to senere justisministre, Johan Cappelen og O. C. Gundersen. Disse to var senere engasjert i å få straffet NS-folk. Cappelen la som justisminister fram proposisjonen om gjeninnførelse av dødsstraffen i fredstid, og Gundersen opprettholdt og forsvarte straffefølgningen under sin tid som justisminister.

Bortsett fra Quisling regjeringstid fra 9. til 15. april 1940, foregikk samarbeidet med tyskerne fra NS-hold utelukkende etterat krigen i Norge var avsluttet, mens samarbeidet fra Centralkomiteens side bare skrev seg fra tiden mens kamphandlingene pågikk her i landet, ja endog i noen få miles avstand fra Trondheim.

Man skulle tro at et slikt samarbeide mens kampene pågikk, strafferettslig var alvorligere enn samarbeide etter fiendtlighetenes opphør. Men det har

ikke vært tilfelle etter den rådende praksis, tvertimot. Centralkomiteens medlemmer, eller de som deltok i møtene, er ikke blitt straffet, og som nevnt har de to justisministrene senere deltatt aktivt i straffefølgningene mot NS.

Centralkomiteens virksomhet var nedtegnet i fire forhandlingsprotokoller som etter okkupasjonen ble overlatt til Det Kgl. Videnskabselskabs Bibliotek i Trondheim. Den 7. november 1947 ble de imidlertid utlånt til rådmannskontoret for viderebe-

fordring til politimester Østerberg. Grunnen til utlånet er angitt å være at det var nedsatt en komite som skulle skrive historien om okkupasjonen av Trondheim, og i den komiteen var politimesteren med. En undersøkelse foretatt i Trondheim i 1976 viste at protokollene var innkommet til rådmannskontoret og journalført der, men det var ikke mulig for personalet der å fastslå hvor det siden er blitt av protokollene. De var som sunket i jorden. En telefonhen-

(Forts. side 6)

Folketingsmann krever dansk støtte til sjahen

Et nyt styre med en slags libysk Ghadaffi-politik vil ændre verdens energimønster — og bestemt ikke i Vestens favør.

Det er Saudi Arabien og Iran, som de sidste tre år har været tilbageholdende med at hæve oliepriserne.

Danmark bør efter min mening støtte shahen og de tanker, han står for.

I «Danske Tidende» skriver folketingsmann Uwe Jensen (Fremskridts-partiet).

Situationen i Iran, hvor Shah Pahlevi de Reza synes at have slået oprøret ned gjennom indsettelse af en militær regering, anses i FN's korridorer kun for at være et mellemstadium på vejen.

Man mener ikke, at Shahen har hele officerskorpset bag sig.

At han i øjeblikket kun sidder på hærens præmisser og i realiteten er blevet en slags kransekagefigur i et nyt hierarki.

Dels mener man ikke, at de nu styrende officerer er stærke nok til at holde monarkiet ved magten, hvis de ville. Dels mener man ikke, at de ønsker det. Men at de blot har brug for at bevare shahen på det, denne selv kalder «den 2.500-årige påfugletrone». Og kun så længe, at de har slået de kredse ned, der

kan blive farlige for den revolution, som de ønsker. En, der ligesom så mange andre mellemøstlige lande, rent politisk i starten vil støtte sig på Sovjet for at fjerne Vestens økonomiske indflydelse i landet.

Altså en blandet cocktail af et militært styre med de religiøse lederes øpbakning i en slags dybt fanatisk afart af socialisme og marxisme a'la PLO og Libyen.

Sovjet vil gnide sig i hænderne. USA vil være rystet.

Levestandarden er høj i Iran (svarer til Irlands indenfor EF); på trods af, at der er stor velfærd med bil til hver familie, statssubsidier til ris, sukker og brød; på trods af, at fødevarerne er billige, at der er et aktivt kul-

turliv med musik, film, teater og sport. På trods af, at al undervisning er gratis, og at staten betaler studierne for 50 000 iraniske studenter rundt om på al-verdens universiteter.

På trods af, at analfabeterne i Iran, som ved Shahens tronbestigelse for godt 25 år siden var 96% nu er nede på 50%, er der utilfredshed.

Iran er verdens næststørste olie-eksportør, leverer 10% af verdens samlede olieforbrug, 25% af Europas olieforbrug kommer fra Iran. 10% af Danmarks. Næst efter Vesten og Japan er Iran Danmarks største handelspartner.

Sikkerhedspolitisk har Iran en vigtig placering som ordensmag-

ten ved Den Persiske Golf. Mod nord ligger Sovjet (USSR). Mod øst Afganistan, mod vest Irak og mod syd ligger Syd-Jemen. Alle disse lande, som omklammer Iran er anti-vestlige. Iran ved, at den europæiske «atomparaply» ikke kan redde landet, skønt USA har engageret sig stærkt i shahens militære og tekniske oprustning. Iran har 500 000 mand under våben. Af landets årsindkomst på 120 000 000 000 120 milliarder) kroner bruges ca. en tredjedel eller ca. 40 milliarder, til forsvar.

Folkerepublikken Iranistan vil være katastrofalt for os

Shahen har lovet valg i juni (Forts. side 7)

NÅR SLUTTET NORGES KRIG?

Under overskriften «Professor Skodvin og 2. verdenskrig» skriver John Sand i Morgenbladet (30/10):

I en artikkel i Aftenposten for 14. oktober — med bakgrunn i Thorkild Hansens Hamsun-biografi, trekker professor Magne Skodvin opp et slags motto for faghistorikeren: Han skal ikke spørre om det ene eller andre er sant, men heller la spørsmålet lyde: Er det i samsvar med det faktiske?

Mot slutten av artikkelen kritiserer professoren Thorkild Hansen for hans opplysning på side 84 i «prosessen» om at Norge gav opp kampen i 1940 etter et felttog på 62 dager. En annen historiker, Olav Riste, karakteriserer i en artikkel i Dagbladet Hansens opplysninger på dette punkt som tøv.

Uten å kunne kalle meg faghistoriker, har jeg allikevel lyst til å spørre: «Hva er det faktiske om krigen i 1940, er det Thorkild Hansens versjon om at krigen varte i bare 62 dager, eller er det Skodvin og Ristes versjon om den fortsatte krig?

I dag foreligger et omfattende — men av almenheten lite kjent — materiale som gir nokså klar beskjed om det rent faktiske. Statsstipendiat i historie, cand. jur. Sverre Hartmann, har i artikler i Farmand og Aktuell og i bokform «Søkelys på 1940», fastslått at den «Abkommen», som den 10. juni 1940 ble inngått mellom den tyske overkommando og Forsvarets overkommando var en generell kapitulasjonsavtale, inngått i samsvar med artikkel 35 i Haager Landkrigsreglement. Herr Hartmann bringer også en faksimile av et annet avtaledokument, datert 19. juni 1940, som på vegne av den norske overkommando er undertegnet av daværende oberstløytnant R. Roscher Nilsen, der det henvises til «Abkommen für die Waffenniederlegung der Norwegischen Wehrmacht.» Jeg skal ikke gå nærmere inn på Trondheimsavtalen av 10. juni, da både avtalen og dens konsekvenser er så utførlig behandlet av herr Hartmann.

Det som jeg skal ta for meg er diverse materiale som belyser situasjonen som den fortonet seg for bl. a. Regjeringens medlemmer.

Krigens slutt

Om den rent militære stilling forteller Trygve Lie i «Leve eller dø» side 254: Ombord på Devonshire tenkte jeg på statsministerens ord, ikke en, men mange ganger. Nygaardsvolds dystre spådommer var gått i oppfyllelse. Folket, som vi lot bak oss, kunne vi ikke ta med. De militære styrker vi hadde hatt, eksisterte ikke mer. På side 243 i

samme bok forteller Lie at Nygaardsvold under Regjeringskonferansen den 1. juni erklærte at «det ikke var mulig å holde striden gående lenger» og at «Hambro var helt enig i dette». Av statsminister Nygaardsvolds foredrag i statsråd 7. juni — noen timer før Kongen og Regjeringen forlot landet — heter det bl. a.: «Under disse forhold, og fordi det har vist seg umulig å skaffe Hæren amunisjon og annet krigsmateriell, vil det være håpløst for Norge å fortsette krigen.» Det som her kommer til uttrykk er da ikke bare at det er krigen i Norge som må bringes til opphør, men at Norge som stat ikke lenger er i stand til å fortsette krigen. — Statsråd Nils Hjelmtveit skriver i sin bok Vekstår og Vargtid, side 188 at «vi er ganske overvunnet militært».

Halvdan Kohts syn kommer klart til uttrykk i «Fra skanse til skanse, side 164: «Om ettermiddagen den 9. juni kom kringkastninga brått med kunngjeringa frå Konge og Regjering om bortflyttinga frå Noreg. Det var mi eiga røyst som bar ho fram, og det kjendes som eg forkynde dødsdomen over meg sjøl. I sammenheng med det fylgde meldinga frå general Ruge om at alle krigstiltak skulle slutte kl. 24, og forhandlingar med tyskarane ta til. Det var nederlaget som vårt fastslegi og kunngjort.»

Selv i en aldri så ulik kamp blir da ikke nederlaget fastslått og kunngjort før kampen er avsluttet, så en kan ikke logisk trekke annen slutning av Kohts uttalelser enn at han anså krigen for slutt.

Til England

Av statsråd Hjelmtveits førnevnte bok fremgår en rekke megetsigende opplysninger: Så sent som ved månedsskiftet mai-juni var Kongen og Regjeringen innstillet på direkte og alminnelige forhandlinger med Tyskland. Det så gjentatte ganger ut til at Regjeringen skulle falle fra hverandre. Nygaardsvold sa til og med at han ikke ville reise til England men til Finland, hvis det ikke ble tid til å ta familien med.

På side 160 forteller Hjelmtveit: «Hadde den opprinnelige dag (for avreisen) blitt fastholdt, ville resultatet antagelig blitt enten at hele Regjeringen var blitt igjen og senere reist til enten Finland eller Sverige, eller også at Regjeringen var revnet, og at en del var reist hit og en del dit.» Jeg tror ikke at det da hadde vært mulig å holde Regjeringen samlet om å reise til England.»

Både av professor ved Oxford Universitet, Sir Lyelyn Woodwards fremstilling i bind I om britisk utenrikspolitikk under

den annen verdenskrig (avsnittet om Storbritannia og Norge) og av Hjelmtveits og Kohts bøker, fremgår at beslutningen om å flytte til England ble tatt etter sterk britisk tilskyndelse og press.

— «De (britene) tilbød å føre oss i sikkerhet, men også her kom det i form av et diktat» forteller Hjelmtveit side 155.

Kohts versjon er denne: «Til slutt kom Dormer (den britiske sendemann) med innbjudning til den norske regjeringa om å flytte med over til England. Og på nytt syntet det seg at dette i grunnen og vart rekna for ei avgjort sak: Regjeringa skulle med anten det vart av med demarkasjonslina eller ikkje. Koht forteller også side 170 i Fra skanse til skanse: «Eg fekk veta i dette regjeringmøtet at Dormer om føremiddagen hadde sagt at Kongen og Regjeringa måtte vera budd på å dra over til England neste dagen om kvelden.» I «For fred og fridom i krigstid» beretter Koht side 234: «Vestmaktene på si side gjorde alt i stand til bortferda, og både dei militære og dei politiske ombudsmennene fastsette dagen da vi skulle avgarde.»

Ble stilt fritt

Hvordan vurderte så regjeringsmedlemmene fremtidsutsiktene etter en overflytning til England? Gudrun Ræder forteller i sin bok «De uunnværlige flinke» side 88: «Koht hadde om morgenen den 7. juni stilt sine medarbeidere fritt, om de ville være med eller bli igjen. Han hadde ikke gitt dem noe inntrykk av at det kunne bli bruk for dem ute.» Ifølge Unni Diesen: «Kvinne i krig» side 72, sa Nygaardsvold til sin sekretær Finn Larsen, som hadde tilbudt seg å bli med til England: «Du får gjøre som du vil.» Men etter at Nygaardsvold hadde antydnet at hans arbeidsoppgave ville gå ut på å følge statsrådenes fruer rundt i butikene, besluttet han seg å bli hjemme.

Thoralf Øksnevad — røysta frå London — i «Johan L. Mo-vinckel», side 175, beretter: «Det var bedre å være få enn for mange, ble det ifølge Trygve Lie sagt. Vi visste ikke hva vi gikk i møte.» Ifølge Hjelmtveit ble også flyverne stilt fritt, slik at de som ønsket det kunne få bli hjemme.

At Regjeringen, også etter at den var flyttet til England, anså krigen for avsluttet, fremgår av Nygaardsvolds tale i BBC den 25. juni 1940, der han bl. a. sa: Det stod da ingen annen vei åpen enn å nedlegge våpnene og sende våre tapre offiserer og soldater hjem.» I samme tale brukte Nygaardsvold uttrykket: «De to måneder krigen varte.» I en tale til Churchill 12. mai 1948 sa Kong Haakon: Vi som var kom-

met til England etter at kampen måtte oppgis.»

Derfor dro Kongen

Begrunnelsen for at Kongen og Regjeringen flyttet til England — bortsett fra den interesse de hadde for å bringe seg selv i sikkerhet — er mest presis gitt av kong Haakon. Ifølge Sommerfeldt: «Kong Haakon den VII taler side 37, sa Kongen: «Hadde vi blitt igjen i Norge, kunne de nåværende makthavere ha tvunget oss til å akseptere alt det de ønsket. Det var derfor vi drog av landet.»

Alvorlig trusel

En viktig begrunnelse for at Kongen og Regjeringen forlot landet har — som indirekte påpekt av Kong Haakon i tale fra BBC den 16/6 1940 — utvilsomt vært å hindre at den norske handelsflåte ble tatt som kollektiv prise av britene. At dette virkelig var en alvorlig trusel fremgår av Benjamin Vogt: Vår ære og vår avmakt side 30: «Fire dager i forveien, altså den 12/4 hadde ministeren (Colban) og Hysing Olsen vært innkalt til et møte i det britiske Ministry of Shipping, hvor britene hadde forlangt at det norske flagg skulle fires og skipene overføres til britiske flagg.»

Men hvis Regjeringen hadde hatt militære planer er det oppsiktsvekkende at den ikke utnevnte en ny forsvarssjef, etter å ha fratatt general Ruge hans funksjon etter utnevnelsen i statsråd den 18. april. Ruge ble igjen i Norge som forsvarssjef med en tilsvarende stillingsfullmakt og legitimasjon til å forplikte Norge i denne egenskap.

Det er helt på det rene at det var etter forsvarssjef Ruges henstilling at alle norske offiserer ga æresord om at de ikke på ny skulle gripe til våpen mot Tyskland.

— Det må da være grunn til

å spørre: Kunne de norske offiserer ha æresforpliktet seg til ikke å gjøre tjeneste hvis de hadde visst at Kongen og Regjeringen aktet å føre krigen videre fra England for ramme alvor?

Britiske operasjoner

Enkelte vil kanskje innvende «Men en rekke nordmenn dro da vitterlig til England for å delta i krigen og de deltok da også i såkalte «raids» mot norskekysten under krigen». Det er imidlertid av norsk rett fastslått at disse raids — hvor mange nordmenn var med — var rene britiske operasjoner og at nordmennene var å betrakte som norske frivillige. Denne oppfatning kommer også klart til uttrykk i den skriftveksel som høsten 1946 fant sted mellom Kong Haakon og den britiske ambassadør i Norge, Collier, (gjengitt i Aftenposten 20/9 1946). I brevet fra Collier retter han en takk til «de norske borgere som frivillig deltok i de britiske krigsanstrengelser eller i sivilt krigsarbeide på britisk territorium» og videre: — «dem som frivillig ytet mitt land sine tjenester i nødens stund. I Kong Haakons svarbrev, datert 6/9 1946, heter det bl. a. at «mine landsmenn deltok i de britiske krigsanstrengelser så langt det var mulig» og «som gjorde tjeneste i britiske styrker som frivillige under den siste krig».

Etter å ha gjennomgått et forholdsvis omfattende materiale kommer jeg faktisk til samme konklusjon som statsstipendiat Hartmann: Den faktiske krigstilstand mellom Norge og Tyskland opphørte den 10. juni 1940, og jeg finner det uforståelig at enkelte faghistorikere skal desavouere Kong Haakons syn på de norske borgere som tjenstegjorde i Storbritannia under 2. verdenskrig.

John Sand

Heil og sæl . . .

(forts. fra side 1)

En av våre største lyriske diktere i senere tid, Olav Aukrust, utga i 1916 boken «Himmelvarden». Her har han et dikt betitlet Heil og Sæl, og et annet av diktene, «Viljen», slutter slik:

«Lyft deg ørn over Ormegarden, og opp og fram imot Himmelvarden, der soli helsar deg: Heil og Sæl!»

Også Bjørnson og Ibsen har ofte brukt utropet «Heil og Sæl» i sin diktning. På det gamle Christiania Teater, og ved våre andre scener ble denne hilsen kombinert med den hevete høyre arm ved oppførelsen av de nors-

ke historiske skuespill.

Det første fremstøt mot «nazihilsenen» er satt igang mot Bårdshaug Herregård i Orkaner, som eies av hotelldirektør Alf H. Muller. Inskripsjonen, Heil ok Sæl, som ønsker gjestene velkommen til gårdsforlanges fjernet, til tross for at utsmykningen ble utført ved århundreskiftet.

«Folk og Land» kan gi et tips til sosialistene i «Anti-nazistisk Front»:

Tidligere Kirkeminister i Arbeiderparti-regjeringen, den senere kringkastingssjef, Kaare Fostervoll, etterlot seg flere av sine personlige håndskrevne brev. Mange av dem er undertegnet HEIL OG SÆL.

Glem ikke dem når bålet skal tennes. Han må ha vært farlig, Kaare Fostervoll!

FOLK og LAND

UAVHENGIG AVIS

Ansv. redaktør:

A. I. BRU

assistert av en redaksjonskomité.

Han foretrakk Terboven

I en artikkel i VG gir kjent hjemmefrontmann og redaktør Oskar Hasselknippe uttrykk for at det var velsignet når Knut Hamsun ikke greide å få Hitler til å avsette Terboven, for i valget mellom Quisling og Terboven måtte man velge det minste onde.

På den ene side sto dengang en dypt fedrelandssinnet nordmann hvis fremste mål var å få mildnet okkupasjonens påkjenninger på det norske folk så langt råd var, og å sørge for at Norge igjen ble et fritt og selvstendig rike om tyskerne skulle vinne krigen.

På den annen side sto en mann som i sine terrormetoder gikk så langt at Hitler måtte bremse ham, og som helt tydelig tok sikte på å gjøre Norge til et tysk lydrike etter krigens slutt.

Av disse to foretrakk altså Oskar Hasselknippe den siste. Det mildeste og mest tolerante man i denne forbindelse kan si, er dette:

Herre, forlat dem, ti de visste ikke hva de gjorde.

Gamle løgner blir som nye

Nå skal man igjen prøve å slå mynt på påstanden om at Quisling var bigamist — det er «Nye Alle Menn» som er ute denne gang.

Quisling la aldri skjul på at han før han giftet seg med Maria, hadde hjulpet en annen kvinne ut av Sovjetunionen ved formelt å inngå ekteskap med henne. Så lenge han levet, våget selv ikke den røde presse av den grunn å kalle ham for bigamist. Lettere er det selvfølgelig når han forlengst er død og ikke har mulighet for å ta igjen.

Førrige gang et ukeblad prøvet å meske seg med denne historien, bragte det et bilde som viste både Quisling, Maria og kvinnen fra det første «ekteskap» midt i en stor familiekrets.

Har man noen gang hørt om en bigamist som på et slikt vis presenterer sitt flerkoneri for alle sine pårørende?

Om man ellers skulle tro på historien, så må da dette bilde overbevise den tregeste om at hele påstanden er tøv.

Landets største samling av litteratur om okkupasjonen står til din disposisjon

INO's bibliotek er etter iherdig innsats fra flere medlemmer nå på det nærmeste ferdig katalogisert. Biblioteket inneholder et rikt utvalg av bøker fra før-krigsårene, okkupasjonstiden og etterkrigstiden. Formannen i INO, Kåre Haugerud, opplyser til «Folk og Land» at biblioteket foruten bøker omfatter aviser, brosjyrer og et meget stort utklipparkiv. Det gjenstår, i følge Haugerud, fremdeles en del arbeid med utklipparkivet, men han regner med at det vil være

ferdig ordnet en gang på ettervinteren.

Samlingen er antagelig blant de største i landet hva okkupasjonslitteratur angår, og burde derfor inneholde meget av interesse for personer som beskjeftiger seg med denne epoken av vår historie. Haugerud legger imidlertid til at INO stadig er interessert i å komme i kontakt med folk som sitter inne med bøker, dokumenter og annet materiale som dreier seg om før-

(Forts. side 6)

Seidenfaden har bekreftet utsettelsen av Quislings henrettelse — den offisielle rapport tier

Massemedia har angrepet Thorkhild Hansens fremstilling i forbindelse med henrettelsen av Vidkun Quisling. Særlig har dette med ventetiden falt mange tungt for brystet. Men hvorledes ser sannheten om dette ut? I sin bok «I Politiets tjeneste — Minder og Meninger» som utkom i Danmark i 1955 forteller den tidligere politidirektør i København, Aage Seidenfaden, om at han ble innbudt til å overvære henrettelsen og at henrettelsen ble usatt slik at han skulle få anledning til å være til stede. Opprinnelig var henrettelsen fastsatt til kl. 12 den 23. oktober 1945. På grunn av tåke og dårlig vær måtte flyet som brakte Aage Seidenfaden til Norge, det forlot København den 23. oktober om morgenen, lande på Kjevik flyplass utenfor Kristiansand istedenfor på Fornebu. Nå var gode råd dyre. Men det ble ordnet med bil for Seidenfaden slik at han kunne komme fram til Oslo. Sørlandske hovedvei var

i 1945 som kjent i en helt annen stand enn i dag og reisen var både lang og besværlig, og Seidenfaden nådde først frem til Oslo ved 2-tiden 24. oktober. 2 timer etter at Quisling skulle vært skutt. Seidenfaden skriver om dette: «Han (poliimester Welhaven) hadde nemlig utsatt henrettelsen til kl. 02.00 for min skyld, og straks etter at jeg var kommet ditop, kom en politivogn kjørende med Quisling.» Politidirektør Seidenfaden var 68 år da han var til stede under henrettelsen. Han hadde i tiden september 1944 til mai 1945 vært leder av det danske politis illegale organisasjon. Ved frigjøringen i 1945 ble han konstituert politidirektør i København og var i tjeneste til 1948.

Morgenbladet tok, foranlediget av Sandra Sands beretning i dette blad opp spørsmålet om frigivning av protokollen som ble ført om henrettelsen. Poliimester Rolf Solem har i et intervju med VG 12. oktober 1945

meddelt innholdet i rapporten. På spørsmål om politidirektør Seidenfaden var til stede, sier Solem: «Det står ikke noe om det i protokollen.» Journalisten spør: «Det er blitt hevdet at som følge av hans tilstedeværelse måtte henrettelsen utsettes?» — «Det står ikke noe om en slik utsettelse,» sier Solem.

Protokollen kjenner med andre ord hverken til noen utsettelse eller til at Seidenfaden var til stede. Henrettelsen opplyses ellers å ha funnet sted kl. 02.40.

Statsstipendiat Sverre Hartmann har redegjort utførlig for hendelsesforløpet i Morgenbladet 6. oktober 1978. Ingen andre Oslo-aviser har gjort dette. Bare de sinte påstander om at Thorkild Hansen tar feil.

Er det meningen å påstå at politidirektør Seidenfaden med solid bakgrunn i den illegale motstandsbevegelse og leder av politiet i København, farer med bevisst løgn og dikt? — Kan vi stole på en offisiell protokoll?

En hard dom over Nygaardsvold-regjeringens forsvarspolitik og de alliertes krigføring

Ved den siste oppstilling av Trøndelag Dragonregiment nr. 3 10. mai 1940 holdt regimentsjefen, oberst *Wettré*, følgende tale: «Det norske folk har ikke villet ofre på vårt forsvar det som var nødvendig for å sikre landets nøytralitet — til tross for at Norge vel er lettere å forsvare enn kanskje noe annet land. Vi ser idag resultatet av denne sørgelige innstilling.

Vårt fedreland er hærtatt land. De tyske tropper har vist at de i løpet av noen dager med små styrker og meget ufullstendige midler — meget mindre enn vi hadde kunnet råde over — har satt våre flyplasser og kystfestninger i slik stand at selv Englands mektige flåte er maktesløs.

Vi kommer til å betale dyrt for hva vi her har forsømt.

La oss håpe at vi en gang i fremtiden atter vil bli frie menn, og at vi da har lært at forsvarets forfall og landets forfall alle tider har gått hånd i hånd.

I dag står Trøndelag Dragonregiment nr. 3 for første — og

kanskje siste — gang samlet omkring sin Standard.

For oss militære er det vel den tristeste begivenhet i vårt liv.

I en måned har vi vært i krig. Kravene til disiplin og moral, humør og utholdenhet har vært meget store.

Det er det store lyspunkt i dag at Regimentet har vist å holde mål på disse felter.

Jeg vil takke dere alle for hva dere har ytet.

Jeg tror ikke noe regiment med så utilstrekkelig øvelse og så små forsvarsmidler mot fiendens fly, kanoner og øvrige våpen hadde kunnet klare påkjenningen bedre enn D. R. 3 har gjort.

Jeg er ikke i tvil om at hadde vi fått ytterligere rimelig tid til utdannelse, tilstrekkelig våpen og ammunisjon som var lovet oss av England, og en alliert som hadde støttet oss slik som vi hadde grunn til å vente — og ikke bare gjort situasjonen vanskeligere for oss — så skulle vi ha hevdet oss i kampen mot en hvilken som helst fiende.

Da våpnene ble nedlagt, var Regimentet fullt beredt på å gå i kamp for atter å ta vårt land i besiddelse.

Men våre ansvarlige sjefer fant at etter at engelske og franske tropper uten varsel forlot landet, ville en fortsettelse uten hjelp, med et par dagers ammunisjon, sviktende forsyninger og intet oppnåelig mål å kjempe for, være uforvarlig.

Vi opplever vel nå et av de mørkeste avsnitt i Norges historie

Men jeg vil takke alt befal som med utrettelig omsorg har tatt seg av sine avdelinger under slit og kamp i denne måned, og alle soldater som med sin gode holdning har gjort at vi kan gå hjem med løftet panne i bevissheten om at Trøndelag Dragonregiment nr 3 har gått igjen-nom denne prøve med ære»

Kilde: Fra krigen i Nord-Trøndelag 1940 Fektningsrapport ved oberst O. B. Getz.

Gerhardsen — den store

Herr redaktør!

Einar Gerhardsen regnes for å være Norges største politiker etter den annen verdenskrig. Han går igjen i radio og fjernsyn, han fyller avisenes spalter. Han skriver bøker som leses med andakt som «Maos tanker» eller Hitlers «Mein Kampf».

Merkelig nok hadde han ikke noe fedreland før hans parti kom til makten. Han sier det selv på en pressekonferanse iflg. Aftenposten av 24/10 1974: «Før Nygaardsvold-regjeringen overtok, anså vi i arbeiderbevegelsen oss for gode til å synge «Ja, vi elsker». Det var de borgerlige symboler. Det stillet seg anderledes etterat Arbeiderpartiet overtok regjeringmakten.»

Det var «Internasjonalen» som var hans nasjonalsang. Men da hans partifeller hadde ført folket bak lyset ved sin falske nøytralitetspolitikk og tillatt England å dra vårt land inn i krigen, var det slutt med «Internasjonalen». Da var det «Ja, vi elsker» som lød flere ganger

daglig fra den andre siden av Nordsjøen.

Da han var kommet på makten, hadde han fått et fedreland, og Gud nåde den som ikke danset etter hans pipe! Dem kunne han kaste i fengsel. Han kunne ta fra dem stemmeretten, han kunne frarøve dem deres gods og eiendom. Han kunne gjøre dem arbeidsløse, han kunne ta deres liv!

Han kunne sette Stortinget ut av virksomhet og regjere med provisoriske anordninger. Det var ikke bare Hitler som kunne.

Men de små i samfunnet, de som hverken har makt eller har ønsket det, hvordan er det med dem? Har de noe fedreland? Eller er det med dem som det var med Gerhardsen før han fikk et fedreland? Jo, de må nok, hvis det kreves, sette sitt liv inn for Gerhardsens fedreland, eller for de andre land som han har knyttet deres skjebne til. Gerhardsen har skaffet oss flere fedreland. Det er dette som er stor politikk!

Nasjonalist

Hvor mange innvandrere er det egentlig i Norge?

Av Bastian Heide

Herr redaktør!

Norsk Presseforbund og Norsk Journalistlag har tatt sterkt avstand fra den omstridte UNESCO erklæring om «at massemedias oppgave må være å styrke fred og internasjonal forståelse».

Denne erklæring er intet annet enn et fordekt forsøk på å sensurere nyhetsformidling, kritikk og meninger under begrepet «balansert reportasje». Underlig er der derfor å konstatere norsk presses voksende uvilje mot å publisere innlegg mot problemfylt innvandring og skriverier som «smaker av rasisme». Dette inntrykk har forsterket seg etter saken om det famøse leserbrev i «Morgenavisen» der riktignok Høyesterett frikjente både avisen og artikkelforfatter.

Er det «Civilcourage» som mangler når dette spesielle emne dukker opp? Straffelovens §135a mot rasediskriminering synes bare ved sin eksistens å virke dempende på ytringsfriheten.

Nå er det en kjennsgjerning at en stor del av det norske folk har en negativ — ja ofte direkte

fiendtlig innstilling til fremmedgjøringen av vårt samfunn. Så må det da i ytringsfrihetens navn være tillatt for disse holdninger å komme frem i pressen — selvsagt under den forutsetning at de presenteres i en anstendig form og ledsages av saklig argumentasjon.

I «Aftenposten» av 6/9 1978 oppgis totalt 76 000 utenlandske statsborgere i Norge. Derav 9 500 asiater og av dem igjen 5 900 pakistanere. Tallene er bekræftet av Statens Utlendingskontor. Dette kontor oppga meg for to år siden nesten nøyaktig det samme antall pakistanere. I 1977 fikk ytterligere 500 pakistanere innvandringstillatelse. I 1976 var 10% av alle nyfødte i Oslo fremmedarbeiderbarn, de fleste pakistanere. I OBOS-bladet nr. 3/1977 oppgis 10 000 fremmedarbeidere bare i Oslo-området (underforstått fra utland).

Gatebildet i Oslo avspeiler også tydelig at de offisielle tall på innvandrere er altfor lavt satt. Innvandrere som har tatt norsk

(Forts. side 7)

De spiller poker med vår fremtid

Av Leif Karlung

Herr redaktør!

Svært mange mennesker går rundt omkring og undres, spekulerer og engster seg for dagen i morgen. De vet ingen verdens ting, alt er uklart og alt avgjøres over hodene på hver enkelt av oss.

Ikke alle er like opplyste, ikke alle har fulgt godt nok med til å kunne ha noen mening om tingene. Alt er gjort så komplisert for at menigmannen ikke skal kunne se konturene av selve puslespillet.

Spørsmålet det dreier seg om er vår fremtid som enkeltindi-

vid, familie og nasjon. Alt dette står og faller med de avgjørelser som tas på de steder som har kjørt det hele fast for oss for annen gang i løpet av ca. 40 år. Det er organisasjonene, LO, Arbeiderpartiet og sosialistene. Jeg tenker da på vårt forsvar, vårt næringsliv, vår moral, holdning og mentalitet. Alt er endret til det verre. Det er skapt en oppløsningstendens som gjør oss som nasjon svært sårbar i fred som i krig.

Forsvarsminister Hansens reaksjon på en viss generals uttalelser viser tegn til svakhet.

Når man snakker om forsvarsbudsjettets stille økning som et symbol på at det betyr styrke, da vet de egentlig ikke mye om det som kan ramme oss i tilfelle av en krig. Det er ikke bare penger som betyr noe. Det fins langt viktigere ting — som forsvarsvilje, disiplin, beredskap og bevegelse, bare for å nevne noe. Her er vi så nedrustet at vi neppe får vite noe som helst før det er for sent. Om angrepet foretas før middagen er vi ikke blitt ferdige med desserten før vi er besatt. Dette takket være at

(Forts. side 6)

Om å drukne i sau

Av Per Dahlen

Herr redaktør!

«Han druknet i et hav av Sau.»

Ovenstående er fra Hamsuns August, og jammen er det et kraftord som synes å passe for mange i dagens debatt om Hamsuns liv og lære. Les «August» og du vil finne hvordan denne «filosof» er analysert og hvordan han ble med sau-flokken utfor stupet!

Hamsun ble i 1945 av presumtivt habile menn i psykologi, analysert og funnet å ha «varig

svekkede sjelsevner». En kort tid etter skrev Hamsun På gjengrodde stier som viste seg å være av vanlig Hamsunsk høy kvalitet! — Her må det være tillatt å sitere hva den politiske fører Karl Joachim Hambro sa i sin omtale av «På gjengrodde stier»: «Han har greid å gjøre en professors navn udødelig.»

Hamsuns heilnorske innstilling er udiskutabel, og det var den som gjorde at han lot seg bruke til møte med Hitler for å få fjernet Terboven fra Norge!!

Thorkild Hansens bok har vekket mange både i inn- og utland, og kastet et grelt lys på grunnlaget for det «rettsoppgjør» som ble satt i scene i 1945. Sammen med Hamsun ble 90000 norske kvinner og menn dømt som forrædere; men jeg våger å påstå og bevise at få hadde så stor kjærlighet til land og folk som disse. Dikterhøvdingen Hamsun vil for alltid bli stående som inkarnasjonen av dem som var, er og blir det Norske folks liv og fremtid!!

Per Dahlen

Sjokkstemning på lærerværelset

Av Arne Pedersen

Herr redaktør!

En av mine kolleger kom til å slå på radioen like før siste time på fredag 20/10. Da kom meldingen om at Nordland fylkesskolestyre hadde besluttet å si opp Hoaas med øyeblikkelig virkning.

Vi ble sittende litt lenger, det la seg som et sjokk over hele lærerværelset. Ikke fordi alle er enig med Hoaas i hans teorier, men det at lærernes ytringsfrihet nå var adskillig redusert. Og så det at han skulle slutte i jobben allerede før fylkesskolestyret hadde avsluttet møtet, han var telefonisk underrettet om straks å gå fra skolen. Riktignok hadde fylkesskolestyret gjort tre for-gjeves forsøk tidligere, så det var ventet nå da man av departementet hadde fått lov, at man ville gå drastisk til verks.

Aftenposten, Norges største avis, har meldingen lørdag på

første side, ja Hoaas får plass øverst, med et sympatisk og smilende bilde. Hans tidligere forsvarer Markus Andresen, har følgende kommentarer: Nifst for ytringsfriheten. Vi blar om til side fire og der viser det seg at Aftenposten har rukket å ringe kjente jurister ikke bare i justisdepartementet, men også kjente forsvarsadvokater. Alle uten unntak er enig med høyesterettsadvokat Andresen at det er en nifs utvikling vi her er vidne til.

En annen avis spør om dette kunne ha foregått i et annet fylke enn Nordland. Avisen minner om Farrel-saken fra Narvik hvor Nordland fylkessykehusråd gikk til retts sak for å si opp den dyktige røntgenoverlege ved Narvik Sykehus for tre år siden, (overlegen hadde tatt ferie for å etterutdanne seg ved Kiruna sykehus, men måtte da ta ferie på et annet tidspunkt enn den oppsatte ferieplan) med den følge at

Narvik i lang tid stod uten røntgenoverlege og måtte til Trondheim hver gang man hadde vanskelige avgjørelser. Farrel som var neger, reiste ikke fra byen, men slo seg ned noen kvartaler borte fra sykehuset som privatpraktiserende lege. Det første året ble han ikke tilkalt av sykehuset. Men da den første prestisje hadde lagt seg, tok man til fornuften og isteden for å sette pasientenes helse på spill ved å vente til spesiallege fra syd kunne komme opp, så ble det, først i det skjulte, siden mer åpenlyst sendt bud på Farrel.

Vi er glad for at Markus Andresen har sagt seg villig til å ta saken for Hoaas. H.adv. Andresen høstet viden anerkjennelse for sitt grundige arbeid sist Hoaas stod i rettsalen. Vi håper han skal lykkes like godt denne gang.

Arne Pedersen

Det gjelder å mene hva makthaverne forlanger

AV AXEL SKUGGEVIK

Herr redaktør!

En gang i tiden var det slik at norske dommere tok sin embedsed alvorlig, og p.g.a. dette kunne f. eks. Martha Steinsvik ikke dømmes for sitt angrep på den katolske kirke. Den sadistiske nestekjærlighet og den djvelske gudfryktighet stod opprådd.

Den oppriktig religiøst søkende Lars Eskeland fant sin tros forankring nettopp i den kirke som fru Steinsvik hadde angrepet — så å si sammen med sin historikerkollega Sigrid Undset fant han tilbake til Moderkirken. Marta Steinsvik og Lars Eskeland — to ærlige mot hver sin kristne tro og overbevisning. Men husker jeg ikke feil, så måtte Eskeland slutte som skolebestyrer p.g.a. sin religiøse overbevisning? Han ble iallfall sterkt angrepet og baktalt.

Lektor Hoas (sunnending?) er idag (20/10) avsatt. Han var ikke villig til å løpe med i saueflokket, er befunnet å være en kjetter og skal brennes på tidens hypermoderne kjetterbål. Intet nytt under solen: «Dolores är galen — hon är ej som vi och de andra i dalen». Å tvile er ikke tillatt, og så sent som igår ble vi, gjennom radio, oppfordret til å forkaste vår barnetro. Vær så god angrip den selv om den liksom skal være statsreligion. Man skal gjette statens ønsker og stryke den med hårene, som man stryker ei dum bikkje, om man vil ha en fot innenfor demokratiet. —

Personligheter er folkefiender og farlige for den neste stat — den kommunistiske. Dette er intet postulat, det er en kjensgjerning som både Høyre og Venstre innser og strever for å gjennomføre.

«Menneskerettene» er ingen retter, laget av og for menneske-

etere, men rettighet til bl. a. å tvile. Blant lektor Hoas sine «synder» er det også noen tvil som jeg vil underbygge berettigelsen av: Churchills ord om at løgner er det beste våpen i enhver krig og at det skulle bare mangle at man ikke benyttet dette våpen, må hos ethvert normalt menneske skape tvil omkring all hans propaganda. Eksempel: Russernes massakrering av Polens offiserstand forsøkte han å gi tyskerne skylden for, og hans trofaste tilbedere i Norge forsøkte å «tro» inntil det latterlige på massemordene i Katynskogen.

Ifjor var en håndfull norske turister på en tur i Tyskland. De hadde bestemt seg til å se en av de «beryktede redselsleirene». Det ble Dachau. Der så de en plakat med flg. inskripsjon: «Her er intet menneske blitt drept.» (oversatt til norsk). Amerikanerne fikk nøklene til det tyske riksbankhvelv, som de tømte. Det ordnet man på flg. vis: Det ble stuet fullt av alskens uhumskehet, hvorpå film-apapratere ble stillet opp. Og så «stormet» man bankhvelvet og laget «dokumentarfilm»!

«Frihet for frykt», ropte Churchill som unnskyldning for at han satte krigen igang — for å redde Polen, sa han. Og så skapte han den verste frykt siden hunnernes invasjon, samtidig som han skapte det maktesløse Veslebritannia.

Hva «rasismen», hos Hoas gjelder, så er den vel analog med den arvelighetslære som landbrukslærerne doserer. Og derfor bør det straks rettes på teorien om krysnings- og blandingsavl. Arvelighetslæren gjelder likt for firbente og tobente.

Her burde jeg kanskje slutte, for etterfølgende kommer litt på siden av denne «stiloppgangen».

Dog mener jeg det hører med til beveggrunnene for lektor Hoas, som for så mange av oss andre:

Siden det vel var «Landsfaderen» som, ved å lose landet inn i Atlanterhavspakten, sikret oss deltakelse i neste krig, så finner jeg å måtte presisere ham fra en litt annen side enn den daglige idag: Nils Aune, i mange år ordfører i Rindal, har ord for å være Møre fylkes sterkeste mann. Han gjorde rekruttjeneste på Værnes, og mens han var der skrev han, til far sin, et brev som denne tok vare på. Jeg kan ikke gjengi det ordrett, men om noen skulle ha interesse av det, så får vedkommende sikkert ta en avskrift av det, hvis han umaker seg med å besøke Nils Aune. Etter hukommelsen: Her en kveld kom det en fyr og gav seg til å agitere mot forsvaret. Han ville ha oss til å nekte militærtjeneste. Best som vi sto der og hørte på ham, ropte majoren mitt nr. og navn. Han ga ordre til at jeg skulle ta fyren og putte ham i kakebua. Jeg hadde hørt meg såpass arg at jeg kløp visst hardere i ham enn jeg noen gang har kløpet i folk før. Det var en ilter, glørd, liten kommunist som de kalte for Einar Gerhardsen.

Så langt, det jeg synes å huske av brevet. For egen regning: Hvis trollheimsbjørnen kløp til i sinne, da vil jeg tro at det pep i rødreven. Noen år tidligere var også jeg med og satte en slik fyr i buret. Vi var en hel tropp. Var det en tilfeldighet at troppepen besto av, så og så, bare agronomer? En bonde kan ikke ta odelsgården med seg og forlate landet — derfor er han helst mer nasjonal enn flertallet? Derfor kan også politikerne tvinge bøndene til 12—14 ti-

(Forts. side 6)

Sannheten om Aula-brannen

Av Trygve Engen

Dette innlegg er også sendt «Nationen».

Herr Sverre Hartmann.

Med interesse har jeg lest Deres artikkel om Aula-brannen i 1943, offentliggjort i «Nationen» for 21. okt. I denne artikkel sitter De imidlertid fra en løpeseddel som skulle være utsendt fra Heimefrontledelsen til studentene, hvor det bl. a. heter:

«Naziprovokatører har tent på Aulaen for å skaffe et påskudd til en storstilet aksjon mot studentene.»

Ettersom De gjengir dette uten kommentar, kan leseren få det inntrykk at De som forsker går god for heimefrontledelsens påstand. Imidlertid kan det neppe ha unnått Deres oppmerksomhet at beskyldningen om provokasjon allerede få år etter okkupasjonens slutt ble tilbakevist så vel av overlege Joh. Scharffenberg som av tyskeren dr. Huhnhauser — sistnevnte ved en artikkel i «Samtiden» nr. 5, 1948. Videre henvises til en artikkel av signaturen A. L. (Alexander Lange) i bladet «Folk og Land» for 13. des. 1958, hvor det bl. a. anføres:

«I landssviksaken mot professor Adolf Hoel i Oslo byrett 19. mai 1949 forklarte operasanger Svein Wilhelm Bruun at han hadde vært med å tenne på Aulaen. Den gruppe som brannstifterne — «SS-opposisjonen» — tilhørte, var iflg. en artikkel i «Morgenbladet» for 16/2 1946 «en viss kultursabotasjegruppe som etter hva den selv fremholder, var i intim kontakt med kretser som sto den illegale avis «Londonnytt» nær, og som hentet sine direktiver derfra.»

Her refereres det, som man ser, til en navngitt person, som under rettslig ansvar har erkjent at han var med å tenne på Aulaen. Det fremgår videre av ovenstående sitat, at hans «gruppe» hentet sine direktiver fra London. Brannstifterne kan således neppe kalles «naziprovokatører».

Disse opplysninger bør være med når heimefrontledelsens usannferdige påstand blir sitert. Ellers får man et fortegnert bilde av hendingsforløpet.

Trygve Engen

Domstolenes uavhengighet

Maktfordelingen mellom Storting, regjering og domstolene er bestemt i Grunnloven. Domstolene skulle etter dette dømme etter lov og rett uavhengig av de to andre maktorganer. Utviklingen etter krigen og okkupasjonen har imidlertid tatt en annen retning. Stortingsmann Moseid nevnte derfor under en debatt i Stortinget i januar 1952 at «Kanskje er det særlig grunn

til å overveie domstolenes uavhengighet».

Vi som har vært i NS har forlenget fått erfare at domstolene ikke lenger er uavhengige, men politiske. Vi har imidlertid trodd at dette bare var et forbigående fenomen, og at vi etter hvert ville komme tilbake til de gamle rettslige forhold. At dette vårt håp ikke kommer til å gå (Forts. side 7)

MÅNEDENS
«PERNILLE»:

JEG HAR ET JULEØNSKE, JEG OGSÅ

Kanskje leserne blir lei av å høre om min hverdag, men det er nå engang den jeg beveger meg i. Krangelen med «Gullet» om lompepenger var vel vår private lille trefning, som det ikke var lett å gå seirende ut av. Men jeg kan ikke gå med på at Anne, fordi hennes far vil braute med penger og gir mer enn det beløp min datter får om måneden pr. uke, skal være normen for klassens gjennomsnittlige lompepenger. Ikke har jeg råd til det heller.

Framstøtet fra «Gullet» side hadde forøvrig en edel bakgrunn. Det er alle julegavene som skal gis som står i hodet på henne. Hun får få en ekstrabevilgning. Det

skjørtet jeg har sett på i juleøyemed kan jeg nok få lagt til side til neste gasjedag mot å deponere et beløp. Jeg kan jo klare meg uten dette også.

Noen og hver deponerer jo beløp. Vår egen utenriksminister var for nylig ute og deponerte penger i Afrika, og det var ikke slike små — beløp som jeg rutter med. Mine småbeløp er riktignok mine egne, opptjente penger. De som han strør ut, er i alle fall ikke hans, selv om også hans skatt utgjør en brøkdel av dem.

En herre ved navn Nkomo fikk også sitt. Min innstilling til denne despotspire tør jeg ikke sette på trykk. Det er med fargete som med

oss kvinner, ingen kan ustraffet diskriminere oss. Det er bare hvite menn som mangler enhver beskyttelse. De er fritt vilt, også i Rhodesia. Men dette landet tør jeg ikke skrive om både fordi jeg ikke har vært der og dessuten er forutinntatt. En bror av en venninne av meg bor og arbeider der. Hun leser ofte opp fra brev han har sendt henne, men det er naturligvis løgn som en eller annen av de hvite makthaverne har diktert ham å skrive.

Og Frydenlund vet det bedre, for den Gud har gitt et embete har han også gitt forstand, og Arbeiderpartiet er å likestille med Gud for mange mennesker. Altså

har Frydenlund kløkt, visdom og innsikt. Men han har også sitt handikap, han er hvit mann og dermed også jaget vilt dersom han ikke oppfører seg pent i Afrika. Smith er hvit, og hvit har å være hvit verst.

Igrunnen er vel Smith en slags landssviker, i alle fall mot England. Og landssvikere står helt og holdent utenfor loven, det er i alle fall bevist her til lands. Varg i veum het det visst en gang i tiden. Og varg i veum var det bortimot skuddpremie på, og slik er det fortsatt.

Når «Dagbladet» avbilder gauer, og slike er det ikke mangel på i Polstreiktider, har de — som

beskyttelse mot gjenkjennelse — et sort felt istedenfor øyne og neserot. Når «Aftenposten» i forbindelse med en artikkel av stipendiat Sverre Hartmann om Knut Hamsuns besøk hos Hitler bringer et bilde fra en hirdoppmarsj, er nålevende landssvikere ikke kamuflert på noen som helst vis. Vær så god, der står skyteskiven.

Hvis inkarnasjon er et faktum, måtte da forfulgte, hvite menn bli gjenfødt som fargede eller som kvinner beskyttet av lover mot diskriminering. Det er mitt juleønske i år.

Pernille

To «gode» . . .

(forts. fra side 1)

vendelse til den tidligere politimester Østerberg fra rådmannskontoret om de forsvunne protokollene bragte ikke noe resultat. Østerberg var syk, ble det sagt, og han kunne heller ikke huske noe. En time senere ble han imidlertid sett spaserende på byen på sin daglige tur. Historien om okkupasjonen er heller ikke blitt skrevet.

At så viktige dokumenter forsvinner sporløst fra et offentlig kontor, er i seg selv mystisk. Tanken på at dokumentene kan være fjernet med vilje er ikke så lett å slå fra seg.

Mens NS-folkene i maidagene 1945 ble satt bak lås og slå, kunne Centralkomiteens medlemmer rolig bli sittende i sine stillinger. Men det skulle nå gjøres opp med NS og de små entreprenørene som hadde hatt arbeid for tyskerne. Tyskerarbeiderne skulle slippe fri, og de tre store entreprenørfirmaene var det heller ikke så farlig med, for de kunne vise til at de hadde fått lov av Centralkomiteen! Ved oppgjøret ble nå likhet for loven praktisert på det vis at NS-medlemmene ble forhørt på kryss og tvers i sine fangehull under tildels umenneskelige forhold, småentreprenørene kunne derimot, hvis de ikke hadde vært

medlemmer av NS, bli forhørt på politiets kontorer. Centralkomiteens sentrale medlemmer kunne nøye seg med å gi en kort skriftlig fremstilling av sin virksomhet i full frihet, antagelig bare for å dokumentere de store firmaenes uskyld. Cappelen var dengang blitt justisminister, og det kom selvfølgelig ikke på tale å avkreve ham noen forklaring. O. C. Gundersens befattning med Centralkomiteen var ikke av så sentral art. Det var som sosialrådmann han deltok i møtene, og det var vel vesentlig de forsorgsunderstøttede arbeiderne, også kalt omframtarbeiderne ved de tyske flyplassene som hørte inn under hans domene. Etter valget høsten 1945 ble hans justisminister.

Centralkomiteens arbeide lar seg ikke helt bedømme på grunn av de forsvundne protokollene, men vi har fått fatt i noen dokumenter som kaster et visst lys over enkelte forhold ved virksomheten. Komiteens formann, den tidligere riksmeglingsmann Andr. Claussen og ordfører Skjånes har begge tilstillet politiet en redegjørelse for sin befattning med Centralkomiteen. Begge unnskylder seg med at det skulle saboteres, men dette moties av rådmann Ræders notater. Det skulle derimot ydes god service. Fra en tvist som direktøren for Trondheims Cementstø-

peri, Christensen, hadde med daværende fylkesmann Cappelen foreligger det en korrespondanse. Christensen hevder der at det var beskjed fra Cappelen om at de skulle stå til tjeneste. Cappelen sier i sitt svarskriv at han ikke kjenner til det, og at han finner Christensens brev uheldig.

Alle hevder at de var under press fra tyskerne, og det er vel ikke så usannsynlig, men det var vel også NS-myndighetene mange ganger. Vi har også fått et lite gløtt bak kulissene i Centralkomiteen fra et møte med tyskerne heter det at Claussen uttalte at det naturligvis var forutsetningen at de norske arbeiderne ikke skulle arbeide mot Norge. Hertil svarte den tyske generalen: «Nei, tvertimot — det er ikke meningen å arbeide mot Norge — men mot engledderne! Engledderne ville ikke behandle Norge bedre».

Det gjelder å . . .

(forts. fra side 5)

mers dag og halv fortjeneste. Hvorfor stiftet Gerhardsen «Folk og Forsvar»? Ville han ikke blitt godtatt som medlem av Norges Forsvarsforening?

Atlantehavspakten gjorde Norges selvstendighetsperiode til en Pernilles korte frøkenstand, og når man nå må gå i krig, da ville det ikke være mer enn rettfærdig om jøssingenes etterkommere drog i felten og frontkjempenes ble fritatt — «i tredje ledd», står det skrevet. Det var for at våre etterkommere skulle slippe at vi meldte oss til frivillig innsats på Østfronten, og ikke for å skade vårt land, som de gale eller djevlebesatte hevder.

Idag våger man ikke å mene annet enn det som makthaverne forlanger at man skal mene. Ellers koster det levebrødet og kanskje livet? Snakk meget, men si ingenting, så blir du gullguttet til det norske «demokratiet»! Jeg har bare et gammelt liv og en ditto bil å risikere.

Axel Skuggevik

De spiller . . .

(forts. fra side 4)

alt vi har av ressurser og naturlige forsvarslinjer allerede er blinket ut og omgjort til angriperens egen disposisjon. Offentlige tjenestemenn er like redde for sine liv i dag som i 1940, så mottagelseskomiteen vil nok bli en god del større om ulykken skulle ramme oss.

England er ikke hva det engang var og vil bli en pusling i en krig. Frankrike er stort sett den samme, men ingen krigsmakt.

Vest-Tyskland kan og vil neppe gjøre stort dersom det svikter ellers.

Vi har ifølge forsvarsbudsjettet ressurser nok, men det vil bli som i næringslivet: «Aldri har

TO VERDENER!

Endelig ble det sagt så alle kunne forstå:

Først var Knut Hamsun forrederen, som fraterniserte og drakk te med umennesket Hitler.

Så gir Thorkild Hansen et nøyaktig referat av teselskapet, hvorav fremgår at fraterniseringen gikk heller dårlig. Hamsun var kommet til Hitler for å få fjernet Terboven, hvis brutale styre i Norge særlig gikk ut over motstandsbevegelsen. Hamsun gikk så hardt inn på Hitler at denne gikk sin vei i sinne.

Altså var den gamle dikter rehabilitert — hans besøk hos Hitler tok jo sikte på å spare nordmenn, og da i første rekke motstandsfolk, for Terbovens hårde justis. Selv om det ikke lyktes burde det jo vise hans nasjonale sinnelag.

Men så enkelt var det ikke: folket hadde ennå ikke fordøyet dette nye syn på dikteren før Hasselknippe er der i VG og forteller at dette var det virkelig grove landssvik! Hadde det lyktes å fjerne Terboven kunne dette ha ført til roligere forhold i Norge og kanskje — o skrekk — til større opplutning om NS!

Altså: Terbovens styre, hans bekjempelse av motstandsbevegelsen med gisseltaking og masseskyting, passet visse kretser godt. Det tjente nemlig Vestmaktens psykologiske krigføring. Dette var også motstandsbevegelsens eneste hensikt — at den militært var helt uten betydning visste jo alle.

Vi syntes ikke det var riktig å ofre norsk ungdom for en slik sak, men heller komme oss gjennom okkupasjonen, som var påtvunget oss, på beste måte. Vi delte ikke den glødende tro på et lykkelig Europa ut av kombinasjonen Sovjet-Vestmaktene. Slik vi har fått det — med halvparten bak jernteppet.

Men vi hører jo til i vår egen verden, det har vi fått grundig forklart. Og nå var det godt å få den annen verdens syn, klart, sort på hvitt: det skulle være terror, uro, gisselskyting i Norge for å hisse mot okkupanten og forebrede Vestmaktens komme som edle befriere. En mild Reichskommissar hadde nok ikke passet inn her.

Hvordan gikk det med Reinhard Heidrich, som lyktes i å skape rolig samarbeid i Tsjekkoslovakia under krigen?

Jo, han ble likvidert — av tsjekkiske motstandsfolk. Ikke for sine overgrep, men nettopp fordi han hadde skapt ro og orden.

HAFR

VET DU NOK OM NASJONAL SAMLING?

TRO IKKE ALT AVISENE SKRIVER! LES HELLER PARTIETS
EGNE SKRIFTER FOR FØRSTEHÅNDS OPPLYSNINGER!

- Om at bebodde verdener finnes utenom jorden (og betydningen derav for vår livsanskuelse) av Vidkun Quisling Kr. 15,—
- Oppfordring til Nasjonal Samling av Vidkun Quisling » 10,—
- Nasjonal Samlings program » 10,—
- Nasjonal Samlings økonomiske gjenreisningsplan for jordbruket » 5,—
- Fra partipolitikk til fagstyre, NS kommuneprogram 1937, av Vidkun Quisling » 10,—
- Quisling har sagt (1930—1934) » 25,—
- Nasjonal Samlings 2. riksmøte » 20,—
- Nasjonal Samlings 5. riksmøte » 20,—
- Nasjonal Samlings 6. riksmøte » 15,—
- Nasjonal Samlings 7. riksmøte » 15,—
- Vidkun Quisling i tekst og bilder » 20,—
9. april. Tale av Vidkun Quisling 8/4 1941 » 15,—
- Tale på Førertinget 25/10 1942 av Vidkun Quisling » 15,—
- Nyordningen av Gulbrand Lunde » 15,—
- Det gjelder nu vår histories begynnelse eller punktum av Jonas Lie » 15,—
- NS sanghefte » 10,—
- Den gamle norske hilsen «Heil og sæl» » 15,—
- Samfundsvernets håndbok for troppsbefalet » 25,—

Sendes portofritt ved forskuddsbetaling.

Ved snarlig bestilling følger GRATIS «Nazismen dreper det frie menneske!», et ironisk brev fra en NS-student til ex-venner.

THULE - SELSKAPET

FOR STUDIER AV NORRØN KULTUR OG POLITIKK

Postboks 45, Slemdal, Oslo 3

vi hatt bedre kunnskaper og utstyr enn idag, men hva hjelper det når hele grunnlaget ellers er kjørt sønder og sammen. Derfor vil vi stå enda svakere om noen år, idet sosialismen i seg selv er sløvende og selvmorderisk. Det burde reises riksrett mot alle dem som er ansvarlig for at våre helt enestående muligheter er omgjort til total flause. De burde landsforvises til Bjørnøya og få praktisere sin sosialisme der og forvise seg om at deres politikk aldri kunne eksistere dersom de ikke hadde hatt et næringsliv å UTNYTTE og UTBYTTE.

Hilsen Karlung

Norge først . . .

(forts. fra side 1)

grus». Det burde gi dem noe å tenke på i de minutter de måtte ha ledige mellom alle deres verdensfrelsende konferanser.

Vi NS-folk har alltid båret Norges sak som den fremste i våre hjerter. Gjennom krig og okkupasjon prøvet vi å berge vårt folk og vårt land gjennom vanskelighetene med så små skader som mulig, og vårt store mål var igjen å se Norge frelst og fritt.

Vi har ikke forandret oss stort. Fortsatt er vi like opptatt av at det norske folk skal komme gjennom disse ulvetider med

mest mulig av sine verdier i behold. Nå som før sier vi: NORGE FØRST!

32-ÅRING FRA TRONDHEIM

Ønsker å komme i forbindelse med NS-medlem som kan fortelle fra tiden 1933—45. Billett merket «154» til Folk og Lands ekspedisjon.

VÅR INO-MEDARBEIDER TRENGER «KRYPP-INN»!

Ennå er det ikke lyktes å skaffe vår unge student og INO-medarbeider tak over hodet. Har De ledig møblert/umøblert hybel eller leilighet til ham?

Vi garanterer en rolig leieboer. Skriv eller ring til oss snarest. INO - Boks 924 - Centrum, Oslo 1. Telefon: 19 06 71.

ØNSKER Å KJØPE

eksemplarer av magasinene «Signal», «Der Adler», «Die Wehrmacht», «Das schwarze Korps» og norske NS-publikasjoner fra tiden 1933-45. Billett merket «155» til Folk og Lands ekspedisjon.

FORFATTERINNE SØKER OPPLYSNINGER

om NS-barn eller barn av NS-forældre som opplevet «mobbing» under okkupasjonen eller tiden etterpå.

Da opplysningene skal nyttes i artikkelserie, ber vi Dem skrive utførlig til bill. mrk. MOBBING, «Folk og Land», postboks 7157, Homansbyen, Oslo 3.

Landets største . . .

(forts. fra side 3)

krigstiden, okkupasjonen og etterkrigsoppgjøret.

INO vil om kort tid få fast bibliotekar og arkivar minst en dag i uken, slik at man kan garantere at alt innsendt materiale blir behandlet på en forsvarlig måte.

Domstolenes . . .

(forts. fra side 5)

i oppfyllelse, synes nå ganske klart. En kjent svensk rettslærd, professor Jacob Sundberg skriver nemlig i «Tidsskrift i Sjøvesendet» om hvordan det sosialistiske samfunnet ser på domstolene. Domstolene er ikke lenger den enkelte borgers vern mot overgrep fra statsmaktene, skriver han og henviser til uttalelser fra Riksdagen. Den svenske justisministeren uttalte at den nye grunnloven bryter helt med maktfordelingsprinsippet, og det betrakter han som en fordel. Den politiske ideologi forsvinner ikke om vi blir valgt til domsmenn, ble det sagt fra sosialdemokratisk hold. I en svensk avhandling fra 1973 heter det: «I Sverige er det ingen tvil om at de rettslige organer

er underlagt de høyeste politiske».

Dette er altså noe av det vi kan vente oss i det sosialistiske samfunn. Av erfaring vet vi at dette her i landet har fått full tilslutning fra de borgerlige partier. Vi kan derfor fastslå som en kjennsgjerning at det på det rettslige område ikke er den minste forskjell mellom sosialistisk og borgerlig politikk.

Norges Grunnlov består — på papiret. Det harmonerer godt med en uttalelse av stortingspresident Guttorm Hansen for et par år siden. Hans uttalelse, som gjengis etter hukommelsen, gikk ut på at det ikke er nødvendig å forandre Grunnloven etter slik som den kan fortolkes idag. Dette er en meget effektiv måte å sette den ut av reell virksomhet på.

A. I.

Hvor mange . . .

(Forts. fra side 4)

statsborgerskap kommer utenom nevnte statistikk, men dem er det iflg. pressemeldinger svært få av.

Forklaringen ligger i en omfattende ulovlig innvandring. Statens Utlendingskontor bekrefter at illegal innvandring via et annet nordisk land ikke kan kontrolleres fordi det ikke er

pass- og visumtvang de nordiske land imellom. Selvsagt burde innvandrere som ikke har sine papirer i orden sendes hjem — dette uansett skrik fra høyre og venstre om «rasediskriminering» og henvisninger til «humanitære årsaker».

Norges Håndverkerforbund har i en analyse forelagt Kommunal- og Arbeidsdepartementet konkludert med at innvandring fra fjerntliggende land representerer en belastning på lengere sikt, økonomisk, sosialt og trivselsmessig. Likevel opptre statsminister Nordli og Kirke- og Undervisningsminister Ege-land på festmøte i pakistanerforeningen siste sommer og takker disse innvandrere for at de er kommet hit «for å hjelpe til med å bygge landet» pluss vanlig omkvad om «kulturberikelse». Dette i en tid da kampen om arbeidsplassene skjerpes og den jevne mann er mindre interessert i hjelp utenfra med all verdens «kulturberikelse». Det må også være tillatt å nevne at «Aftenposten» på lederplass (det var etter at saken mot «Morgenavisen» kom opp) betegnet den temmelig uthulede innvandringsstopp som «lite flatterende» for vårt land.

Styresmaktens overtoleranse overfor illegale innvandrere (kfr. også assyrersaken i Kris-

tiansand S) gjør ikke situasjonen lettere for dem som er kommet på lovlig vis. Og ennå vanskeligere blir det for dem om pressen ser det som en oppgave å skape «holdningsendringer» i folket ved ikke å gi spalteplass for motforestillinger eller av frykt for § 135a. *Bastian Heide*

Folketingsmann . . .

(forts. fra side 1)

1979. Der regnes med deltagelse af mindst 100 politiske partier — dog ingen, der åbent vedkender sig socialismen, marxismen, kommunismen. Der er i det hele taget ingen partier, der arbejder på landsplan. Det har gjort det muhammedanske præsteskab til et naturligt centrum. I moskeerne er der i det mindste talefrihed.

På begge sider af den brede midtermasse er der religiøse fanatikere: De «rettroende islamitter» på højrefløjen og de «rettroende Marxister» på venstrefløjen.

De har i nogen grad kunnet finde sammen i deres had til Shahan.

Det strømlinede pan-islamislæt har den fået fra Ghaddafis Libyen, der direkte støtter med penge.

Den militante uddannelse demonstrationslederne fået hos PLO. Der er således ingen tvil om, at fremmede kræfter står bag.

Det religiøse har stigende betydning

Det religiøse spiller en stadig stigende rolle i urocentrene i Iran.

Kvinderne har atter begyndt at gå med slør, som Koranen foreskriver. Landet har igen indført den muhammedanske tidsregning, som shahens far afskaffede til fordel for Vestens.

Samtlige spillekasinoer er lukket. Koranen forbyder spil. Det meste af døgnet sender TV oplæsning af Koranen.

Der ER sket overgrep fra Hærens side under opstanden. Men der har på ingen måde været tale om blodbad. Hæren har spillet en uhyre selvbehersket rolle.

Officersstaben rekrutteres først og fremmest i den lavere middelstand, som ikke er upåvirkelig overfor den gentagne appel om at vende tilbage til profetens lære.

Venstrefløjen og højrefløjen har netop fundet sammen i modstanden mod landets enorme fremskridt ved med fanatisme at bekæmpe alt, hvad der er vestligt og upersisk.

Nå trenger vi flere «støtteannonser»

På én «støtteannonse» nær greide vi fullt hus også denne gang. Vi takker for 48 bidrag og kr. 6 375,—. Det er flott!

Men nå har vi altså ikke en eneste «støtteannonse» på lager og håper på god tilgang i forbindelse med årsskiftet.

«Støtteannonser» er bidrag på kr. 50,— eller mer til driften av vår avis.

«STØTTEANNONSER»

fra «Folk og Land»s venner.

Takk for følgende bidrag:

P., Vadsø 60,—	M., Langevåg 110,—	A., Kragerø 50,—	I., Stai 110,—	Pensjonist, Oslo 100,—
D., Vasdalsvik 100,—	J., Vik i Sogn 55,—	O., Sandefjord 60,—	S., Elverum 60,—	A. S. H., Oslo 250,—
I., Fevåg 50,—	N., Sandnes 60,—	H., Horten 200,—	S., Ljørdalen 60,—	H. N., Oslo 50,—
R., Trondheim 1 000,—	S., Tjelta 100,—	H., Mjøndalen 100,—	T., Heradsbygd 60,—	L. S., Oslo 50,—
O., Sunndalsøra 100,—	Lørdagstreffen, Kr.sand 200,—	F., Hokksund 60,—	A., Sander 50,—	R. B., Oslo 1 000,—
A., Sunndalsøra 50,—	D., Arendal 100,—	P., Rollag 60,—	O., Skarnes 60,—	J. S., Oslo 70,—
B., Sunndalsøra 50,—	L., Åmli 50,—	M., Gol 50,—	T., Nesoddtangen 200,—	M. S., Oslo 150,—
		L., Brandbu 60,—	Dagfinn, Oslo 100,—	Th. Ø., Oslo 500,—
		P., Ringelia 60,—	T. S., Oslo 50,—	J. M., Oslo 50,—
		O., Gjøvik 60,—	J. K., Oslo 50,—	Legionær, 2 kp. 250,—
		I., V. Gaustdal 50,—	W. S., Oslo 50,—	«Folk og Land» er i fremgang!
		M., Iiseng 60,—	A. G., Oslo 100,—	Men vi trenger din «støtteannonse»!

MIN SOLSTRÅLE OG JEG

Av Karoline Haugane

Ordet er vårt våpen

Tiden har syvmlil-støvler. Den løper så hurtig avgårde at vi vanskelig kan følge med.

Selv synes vi ikke det er lenge siden vi ved samme skrivebord, på samme harde trestol, satt og skrev vår jule- og nyttårshilsen til leserne.

Hvor vi ønsket alle en fredelig jul og et godt nyttår.

Likevel, — om året har rast avgårde, så har meget skjedd underveis. Utrolig meget.

Gleder og sorger har fulgt hverandre, slik de alltid gjør.

Midt under avisens gledelige fremmarsj ble vi i 1978 rammet av bortgangen til to mennesker som ofret all sin kraft og alle sine store kunnskaper på rettferdskampen vår. To mennesker som var selve flaggbærerne i INO's og «Folk og Land»s tjeneste.

Vi tenker på redaktørene Odd Melsom og Rolf Christensen.

For oss alle var deres død smertelige tap.

Og sammen med dem er andre av våre gamle, tapre stridsmenn gått bort i løpet av året. Kvinner og menn som bar Norge i sine hjerter. Når 1978 nå ebber ut vil vi minnes dem med stolthet og i dyp ærbødighet.

Vi føler oss som i en stor familie alle vi som er med i den rettferdskamp som ble påbegynt for 33 år siden. Den dag vi, eller våre nærmeste, fikk svikerstemplet på oss.

En kamp som har vært ført med åpent visir, ved sann opplysning og historiske kjensgjerninger. Med ordet.

Og ordet er et virkningsfullt våpen.

1978 ble et godt år for «Folk og Land». I en tid da mange tidsskrifter vakler og bukker under har vår avis kunnet glede seg over at nye abonnenter fyller hullene etter dem som dør ut, over rekordtallet av støtteannonser og over en leserkontakt andre redaksjoner neppe opplever.

Det som likevel har opptatt oss mest i 1978 er at vi nå r ut med våre ord.

Med bakgrunn i «Folk og Land»s artikler debatteres nå vår sak i den samlede norske dagspresse, ukebladene bringer fargesprakende reportasjer om uretten som ble begått oss og gir plass for intervjuer med hedersmenn innen vår krets. Krigshelter fra den «annen side» skriver objektive bøker om frontkjemperne, og «glemte» kunstnere og forfattere trekkes frem i lyset. Uansett, — vi må stadig fremover. «Folk og Land» må ikke stivne til i en fastlåst form uten muligheter for utvikling. Nye planer må settes ut i livet, og allerede i første måned av 1979 gjør vi kjent tiltak som styrker avisen.

Det er de gamle, trofaste lesere som er selve stammen i «Folk og Land». Uten dem ville ikke avisen overleve. Det er stridsmenn som aldri har sviktet når vi har sendt ut vår appell om støtte. Enten den nå gjelder fornyelsen av abonnementet, oppslutning om støtteannonse eller tips som kan ha interesse for redaksjonen.

Mere enn noen gang tidligere trenger vi denne støtten i 1979.

Vi vet at den kommer.

For kampen må gå videre!

Og så vet vi det!

«Det Nye Folkeparti tar klart avstand fra alle forsøk på å rettferdiggjøre eller rehabilitere tidligere nazister,» sier formannen Ingvar Helle, i en presseuttalelse.

REISER DE GJENNOM NORD-TRØNDELAGE?

Holmset Pensjonat, beliggende ved riksv. 17, midtveis mellom Steinkjer og Namsos. Et sted for ferie og overnatting. Rimelige priser, heimtriveligt og godt. Åpent hele året. Vi har også hytter, campingplass m/strømuttak for caravans, og vi har mange muligheter for friluftsfolk. Velkommen for kortere eller lengre opphold. Post: 7823 Sjøåsen. Tlf.: Namdalseid 906.

For nøyaktig ett år siden lød mitt hjertesukk på sistesiden i «Folk og Land». I en jagets kalde juletid fortalte jeg om min tilværelse, der jeg satt alene tilbake på mitt rom, mens hjemmehjelp, slektninger og venner hadde glemt meg i travelheten for egne forberedelser til denne julens gledesfest.

Etter hjertesukket fikk jeg gjennom redaksjonen mange brev og hilsener fra lesere. Gode ord som jeg har bevart i hjerte og komodeskuff.

Noen brev er besvart, — resten vil muligens få høre fra meg i månedene som kommer, Jeg skriver ikke så godt lengere.

Jeg ble rørt over alle tilbudene jeg mottok. Om hjelp til vask og matlagning, til høytlesning og hyggesamtaler.

Bare ett tilbud tok jeg imot. Det kom fra Siv på femten år, som gjerne ville løpe ærend for meg, og høre meg fortelle om

gamle dager. Bestemødrene hennes var døde, og nu ville hun gjerne ha seg en ny bestemor.

Det har hun fått. Og jeg er blitt forundt en Solstråle som gjør hver fredag til en festdag.

Da besøker hun meg, besørger helgeinnkjøpene og trekker te til oss begge.

Vi har hatt mange dypsindige samtaler.

Hun har fortalt meg om sin hverdag på skolen og i venninnekretser. Jeg er belært om nyjazz og en herre ved navn Elvis Presley, og om bestemoren som satt på Bredtvedt etter okkupasjonen. Hun skrek begeistret opp da jeg kunne fortelle at jeg kjente bestemoren hennes fra fengselstiden; en myndig dame som kunne hamle opp med selveste Margrethe Parm, den avskyelige fengselsdirektør.

Min Solstråle er opprørt over hevnmotivet den gang, — i mai 1945. Over hjerter fulle av kaldt

hat, istedet for kjærlighet og takknemlighet.

For en tid siden kom hun med et utklipp fra et gammelt nummer av «Samtiden». Hun leste det høyt for meg.

Det var et makabert og grotesk eksempel på en bondes grusomme og mørke sinn.

Alv Nordhus berettet om en dødsdom som den daværende statsadvokat hadde innstillet på i en «landssvikersak». Bonden likte ikke at tiltalte skulle idømmes dødsstraff, og mente at vedkommende istedet skulle dømmes til livsvarig fengsel i en underjordisk selle.

I brevet til statsadvokaten motiverte bonden sin mening: Hvis tiltalte ble ekspedert hindsides forholdsvis kvikt, så ville han antagelig likevel ha rukket å forsone seg med Vår Herre, slik at han oppnådde den himmelske salighet, hva skikkelige mennesker ble forholdt gleden av i årevis.

Virkelig ble straffen derimot, hvis man lot ham lide hele livet ut i mørke og ensomhet.

Etter lesningen gråt vi begge to, min kjære Solstråle og jeg.

Ikke over den dødsdømte «landssviker» som nok nu sitter hos Gud. Men over den hevn-gjerrige, norsk-norske bonde som neppe gjør det.

God Jul, kjære venner.

Karoline Haugane

Fred på jorden

Av Dag Markus

Atter skal julens budskap lyde over land, over by: «Fred på jorden!»

Ja, om det var så vel. Tross snart to tusen års kristendom har det ikke vært annet enn kiv og ufred på jorden. For ingen kan vel være i tvil om at dersom kristendommen virkelig ble realisert, ja da ville det se ganske annerledes ut. «Alt som lever er underlagt kjærlighetens gjenskapermakt, bliver den bare prøvet», sier Bjørnson.

Med Jesu Kristi fødsel hin julenatt kom disse gode, livgivende krefter inn i vår verden. Mulighetene er der, men det må begynne med den enkelte. «Eder er idag en Frelser født» forkynte Herrens engel. Idag er også nu. Som kristne tror vi at Jesus Kristus ikke bare har levet dengang, men at han fremdeles er en levende virkelighet. Han er en nærværende Herre og Frelser, idag! Og kontakt med ham får vi i bønner. Derfor kan vi feire også denne jul med glede og håp til tross for alle ytre omstendigheter. I Landstads reviderte salmebok finnes en salme av Hans Nielsen Hauge. Han skrev den en julekveld.

«Jeg er hos Gud i nåde — hvad skader verden mig

om den en stund får råde og stenger mig min vei? Om den mitt legem binder i fengslets mørke skjul dog ånden overvinner og holder glad sin jul. —

Guds nåde nu oss styrke og stå oss kraftig bi, at vi ham rett kan dyrke og følge sannhets sti. Og alle våre dage med et forenet sinn for ham oss selv forsage, i himlen trenge inn.»

Som kristne tror vi også at Guds rike — fredens, gledens og rettferdighetens rike — en gang skal komme synlig. Alle som har trodd på Jesus Kristus og tatt sin tilflukt til ham skal få bli borgere i dette nye fedreland:

«For oss opptendes en deilig nådens sol, Guds åsyn vendes til oss fra himlens pol. Når allting sendes, vi der skal holde jul.»

amen.

INO

Institutt for norsk okkupasjonshistorie

Boks 924 - Sentrum, Oslo 1

Kontortid:

Mandag kl. 1000—1400

Tirsdag kl. 1000—1400

Onsdag kl. 1800—2100

Kontor:

Enerhaugsplassen 4, Oslo 6

Tlf.: (02) 19 06 71

FOLK og LAND

All post bes adressert til:

Postboks 7157 - Homansbyen, Oslo 3.

Kontoradresse: Enerhaugsplassen 4, Oslo 6 Tlf. (02) 19 06 71 Kontortid: Mandag kl. 10—14 og Tirsdag kl. 10—14 og onsdag kl. 18—21. Redaktøren treffes bare etter forutgående avtale.

Abonnementspriser: Kr. 40,— pr. år, kr. 20,— pr. halvår. I nøytralt omslag: Tillegg kr. 5,— pr. halvår. Utenfor Skandinavia: Kr. 50,— pr. år, kr. 25,— pr. halvår.

Bruk postgirokonto 5 16 45 04 Løssalg kr. 3,—

Annonsepris: Kr. 0.70 pr. spaltemm. + MVA

Utgiver: A/S FOLK OG LAND Viking Boktrykkeri, Oslo